

توانمندسازی جامعه با شناسایی عوامل موثر در تصمیم

به فرزندآوری زوجین

شیوا جگرگوشه^۱، عزیز کامران^۲

۱. مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران
۲. گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، ایران

چکیده

مقدمه: فرزندآوری یکی از مهم‌ترین مولفه‌های اصلی توسعه و رشد جمعیت می‌باشد که مورد توجه بسیاری از محققان حوزه علوم اجتماعی قرار گرفته است. طی سال‌های اخیر کاهش مستمر زاد و ولد و انتقال از باروری طبیعی به باروری کنترل شده، به تدریج ساختار سنی جمعیت را از وضعیت جوانی خارج نموده و آن را به سوی سالخوردگی سوق می‌دهد. با توجه به این موضوع که امروزه با کاهش نرخ فرزندآوری در ایران روبه‌رو هستیم و این کاهش رشد جمعیت در سال‌های آینده می‌تواند سبب تهدیدهایی همچون کاهش جمعیت فعال و مولد شود، این امر می‌تواند رشد اقتصادی و توسعه اجتماعی جامعه را که نیازمند وجود نیروی جوان، فعال و نوآور است را تهدید کند؛ از طرفی میزان باروری فعلی ظرفیت لازم برای جایگزینی نسل کنونی را ندارد و کاهش نرخ باروری آسیب‌های جدی اقتصادی و اجتماعی را بر خانواده‌ها و جامعه تحمیل می‌کند؛ مطالعه حاضر انجام شد.

روش جستجو: پژوهش حاضر یک مطالعه مروری می‌باشد. ابتدا در پایگاه‌های اطلاعاتی Scopus, google scholar, pubmed و... کلیدواژه‌های فرزندآوری، تصمیم به فرزندآوری، عوامل موثر بر فرزندآوری، توانمندسازی جامعه و... مورد جستجو قرار گرفتند. از بین مقالات متعدد انگلیسی و فارسی گردآوری شده که در کل ۵۵۰ مقاله مورد بررسی قرار گرفتند؛ در نهایت ۴۹ مقاله مرتبط با موضوع وارد مطالعه شدند. محدوده زمانی این مطالعات از سال ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۳ بوده‌اند.

یافته‌ها: نتایج حاصل بیانگر این است که عوامل اجتماعی، اقتصادی، اجرای قانون سیاست‌های تشویقی جوانی جمعیت از طرف ارگانهای ذی ربط، اشتغال زنان، سطح تحصیلات زنان، نگرش به فرزندآوری، سن ازدواج، جهت‌گیری‌های مذهبی، نگرانی از آینده فرزندان، توانمندسازی زنان در جامعه مدرن از مهم‌ترین عوامل موثر در تصمیم به فرزندآوری در زوجین می‌باشند.

نتیجه‌گیری: به طور کلی می‌توان بیان کرد که عوامل متعددی در تصمیم به فرزندآوری در زوجین موثر هستند که برخی از آنها عوامل بازدارنده و برخی دیگر تسهیل‌کننده می‌باشند. به نظر می‌رسد جهت مرتفع نمودن این عوامل بازدارنده و افزایش انگیزه و آگاهی در خصوص اهمیت فرزندآوری، مشارکت و همکاری تمام سازمان‌ها جهت اعمال سیاست‌های تشویقی قانون جوانی جمعیت ضرورت دارد.

واژه‌های کلیدی: توانمندسازی جامعه، تصمیم به فرزندآوری، عوامل فرزندآوری